

Elever med AD/HD får inte tillräckligt med stöd

Elever med funktionsnedsättningen AD/HD får inte alltid det stöd de behöver i skolan. Bland annat händer det att skolorna inte gör de nödvändiga kartläggningarna av elevernas förutsättningar och att undervisningen inte anpassas tillräckligt mycket efter elevernas individuella behov.

Skolinspektionen har i en granskning följt 21 elever med funktionsnedsättningen AD/HD vid åtta skolor i fem kommuner. Granskningen presenteras i dag.

– Det är så klart mycket viktigt att eleverna får det stöd de behöver. Speciellt elever med en funktionsnedsättning behöver en chans att få utveckla sina styrkor. Det är helt grundläggande för en ung människas självkänsla att få känna att man lyckas. Rektor och lärare måste hitta sätt att lyfta alla elevers individuella styrkor, säger Eva Edlund som varit projektledare.

Huvudfrågorna för Skolinspektionen har varit: gör skolan kartläggningar och analyser för aktuella elever för att kunna anpassa undervisning och studiemiljö efter deras behov, samt om skolorna genomför dessa anpassningar?

De skolor som ingått i granskningen anpassar undervisningen i viss mån. Men de anpassningar som genomförs är inte alltid de som eleverna bäst behöver, utan skolorna använder ofta generella lösningar. En orsak till detta är att skolorna inte kartlägger elevernas individuella behov i tillräckligt hög utsträckning.

– Det finns en medvetenhet i skolorna om att ramar, avgränsningar och förutsägbarhet är extra viktigt för elever med funktionsnedsättningen AD/HD. Men sådana generella anpassningar räcker inte, i många fall krävs också individuella anpassningar, säger Eva Edlund.

Några övriga iakttagelser:

- Arbetet med att uppmärksamma och utreda elever i behov av stöd eller särskilt stöd är bristfälligt. Exempelvis saknas specialpedagogisk kompetens vid några av skolorna, något som innebär att elevernas skolsituation inte blir belyst ur ett helhetsperspektiv.
- Elevernas och vårdnadshavarnas möjligheter till delaktighet i kartläggningen behöver förbättras för att kunskapen om elevernas förutsättningar ska kunna öka.
- Flera av vårdnadshavarna upplever att de får ta ett allt för stort ansvar för att deras barn ska få det stöd de har rätt till och att skolan inte alltid följer upp de åtgärder som satts in.
- Relevant information om eleverna når inte alltid alla lärare som undervisar dem, vilket gör att eleverna inte får de anpassningar som de har behov av för att kunna tillgodogöra sig innehållet på lektionerna och utbildningen i stort. Alla undervisande lärare behöver få veta vad som är viktigt för elevens lärande, exempelvis om eleven behöver påminnelse om läxor, tydligare och kortare arbetsuppgifter eller möjlighet till pauser.
- Skolorna fokuserar i huvudsak på individrelaterade faktorer, men det är också viktigt att belysa faktorer på grupp- och organisationsnivå och hur dessa påverkar lärandet. Skolorna måste alltså skifta fokus från den enskilda elevens svårigheter till rektorns och huvudmannens förmåga att erbjuda en skola som passar alla elever.

Ladda ned Skolinspektionens rapport och beslut

- Skolinspektionens övergripande rapport och en sammanfattning kan laddas ned på www.skolinspektionen.se/adhd
- Varje granskad kommun har tidigare fått ett beslut och en rapport där Skolinspektionen pekar på utvecklingsområden och väl fungerande inslag. Dessa kan laddas ned via länk på samma ställe.

Om Skolinspektionens granskning

- Granskningen omfattar skolsituationen för 21 elever i årskurs 7-8 som har fått diagnosen AD/HD. De elever som varit aktuella för granskningen har i första hand fått sin undervisning i grundskoleklass men också i särskilda undervisningsgrupper.
- Granskningen omfattar 5 slumpvist utvalda kommuner: Huddinge, Karlskrona, Köping, Linköping och Malmö. Skolinspektionen har besökt 1-2 skolor per kommun.
- Granskningen genomfördes höstterminen 2013 och vårterminen 2014.
- Granskningen grundas på dokument (åtgärdsprogram, kartläggningar/utredningar, individuella utvecklingsplaner samt beslut tagna rörande de elever som ingår i granskningen), observationer samt intervjuer med elever, vårdnadshavare, lärare, elevhälsan och rektorer.

Läs mer om rätten till särskilt stöd

Din rätt i skolan och förskolan <http://www.skolinspektionen.se/sv/Anmalningar/Din-ratt-i-skolan-och-forskolan/#stod>

För information

Britta Seeger, utredare, 08-586 083 15

Pressfrågor

Stina Haraldsson, kommunikatör, 076 129 74 05